

ויזרע יצחק

שנה ט'

<p>פרשת "תרומה" הפטרה: "וה' נתן חכמה" ו' אדר תשע"ז</p>	<p>יוצא לאור ע"י מדרשת "ויזרע יצחק" ע"ש יצחק בן חמו בר אסתר ז"ל</p>	<p>זמני השבת פניסה יציאה ר"ת</p>	<p>י"ב 17:02</p>	<p>ת"א 17:19</p>	<p>חיפה 17:08</p>
			<p>י"ג 18:16</p>	<p>ת"ב 18:18</p>	<p>18:18</p>
			<p>י"ד 18:55</p>	<p>ת"ג 18:51</p>	<p>18:49</p>

הגיגים לפרשת השבוע

"ויקוּזוּ כִּי תִרְוּמָה" (שמות כה' ב)

לי - לשמי" (רש"י)

אומר רבינו החיד"א שדברי רש"י מזכירים את מה שכתב האר"י ז"ל שבמעשה הצדקה יש יחוד לשם הוי"ה ב"ה, כי הזרוע מסמלת את האות וי"ו, וחמש האצבעות הם כנגד האות ה"א הראשונה, המטבע הוא כעין האות יו"ד, וחמש האצבעות של העני הם כדמות האות ה"א האחרונה. ולפי זה ניתן לפרש את הפסוק: "עשיר ורש נפגשו, עושה כולם ה'" (משלי כב' ב), שבמתת העשיר לרש מתייחד שם הוי"ה כפי שדובר. וזה הרמז בדברי רש"י: "לי לשמי", שבמעשה הצדקה תיחד את שמי, הוי"ה ב"ה. ובזה גם מסבירים את מה שאמרו חז"ל ש"אם בקשת לעשות צדקה, עשה עם עמלי תורה", והטעם הוא שהתלמיד חכם אינו שואל ומבקש, ולכן המטבע שאתה נותן שהיא כעין האות יו"ד, קודמת לחמש אצבעותיו שהם כנגד האות ה"א, והזרוע כנגד האות וי"ו, ואות ה"א האחרונה נרמזת בחמש האצבעות של התלמיד חכם, בכך נרמז שם הוי"ה ב"ה שהוא רחמים על פי הסדר הנכון. אבל אצל עם הארץ, שהוא פושט את ידו בתחילה, וחמש האצבעות של ידו הם כנגד האות ה"א אחרונה, ואחר כך הנותן זרוע, וה' אצבעות ופרוטה הם וה"י, ואם כן שם ה' הוא מהופך ולא כסדרו וזהו דין, ולכן הצדקה לתלמיד חכם מעולה יותר.

"ויקוּזוּ כִּי תִרְוּמָה" (שמות כה' ב)

לי לשמי" (רש"י)

רבי העשיל מבאר ב"חנוכת התורה" את דברי רש"י על פי המובא בגמרא (ברכות סג): "למה נסמכה פרשת סוטה לפרשת תרומות ומעשרות לומר לך כל שיש לו תרומות ומעשרות ואינו נותן לכהן סוף נצרך לכהן על ידי אשתו שנאמר 'ואיש את קדשיו לו יהיו' וסמך ליה 'איש איש כי תשטה אשתו'". לכן פירש רש"י "לי לשמי" דהיינו לפי שאם תשטה אשתו, צריך למחות את שם ה' הנכתב בקדושה על המים שמשקים את האשה, אבל אם האדם יתן את התרומה הוא לא יבא לידי כך שיצטרך לכהן ולא יצטרך להשקות את אשתו מהמים המאררים. וזו הכוונה "לי לשמי" כלומר בשביל כבוד שמי שלא ימחה על המים.

"ותכלת וארגמן ותולעת שני ושני ועוזים" (שמות כה' ד)

לפי רבינו בחיי מזכיר הכתוב שלשה מיני צמר שנדרשו לצורך הקמת המשכן ושואל מדוע לא מצאנו בכתוב שהתנדבו משי לבניית המשכן? ומתרץ שהמשי יוצא מגוף השרץ, התולעת, והוא טמא בעוד שלמלאכת שמים, דהיינו הקמת המשכן, נדרש להשתמש רק בדבר טהור, ומה שמותר להשתמש בתולעת השני הוא משום שאין זה יוצא מגוף התולעת אלא מפיקים זאת מתוך הגרגרים שהתולעת בתוכם.

"ועשו ארון עצי שטים אמותים וזוֹצֵי ארכו ואמה וזוֹצֵי רוחבו ואמה וזוֹצֵי קבועו" (שמות כה' י)

בכל כלי המשכן נאמר "ועשית" ואילו בארון נאמר "ועשו", מה הטעם? מבאר ה"אלשיך" הקדוש שהארון מסמל את כתר התורה שהוא שונה מכתר כהונה וכתר מלכות הרמוזים בשלחן ובמזבח שבהם לא יכול כל אדם לזכות למלכות או לכהונה אלא אם הוא מבית דוד או מזרע אהרן. אך התורה פשוטה היא לכל. כל אחד יכול לזכות בכרתה של תורה, לכן נאמר בעשיית הארון "ועשו" בלשון רבים.

"נר ה' נשמת אדם" העלון מוקדש לעילוי נשמת כל מתי ישראל ובכללם:

הרה"ג אליהו דרעי זצ"ל בן סוליקה נלב"ע כג' אייר תשע"ו

שמעון בן חמו בר אסתר ז"ל נלב"ע י"א אדר אושיק לוי בן שולה ז"ל נלב"ע י"ב סיון תשע"ו תנצב"ה

מעוניין לקבל את העלון ישירות לתיבת הדוא"ל שלך? שלח מייל לכתובת: Yossef.Benhamo@gmail.com

העלון מיוסד לעילוי נשמת:

חביבה חיה בנימין בת גורג'יה ז"ל

יצחק בנימין בר שורין ז"ל

יצחק בן חמו בר אסתר ז"ל

נלב"ע י"א ניסן תשס"ז

נלב"ע י"ג אדר ב' תשל"ג

נלב"ע י"ג אדר ב' תשס"ה

תנצב"ה

"ושלכתי בתוכם" (שמות כה' ז') "ככל אשר אני מראה אותך" (שמות כה' ט')

ה"ספורנו" לומד מסמיכות הפסוקים שהקב"ה אומר למשה: בכונתי לשכון בתוכם ולקבל את תפלתם ואת עבודתם באותו האופן שאני מראה לך את שכינתי בהר, "מעל הכפרת מבין שני הכרובים" (שמות כה' כב) עם תבנית המשכן ועם תבנית כל כליו, כי תבנית המשכן מורה על כרובים, שהם השרפים העומדים ממעל לו שנראים לנביאים, יש מהם שנמצאים ב"קדש", ויש מהם שהם ב"קדש הקדשים", והם מחוברים יחד בקרסים כדי להיות מאוחדים לעבודת בוראם, וכך ראוי שיהיה גם בישראל שקדושו יהיו מחוברים אל המון העם להורות לכם דרכים בעבודת ה', ובקדש הקדשים נתן את התורה בארון שהוא מצופה זהב מבית ומחוץ לרמוז על מה שאמרו חז"ל (יומא עב:.) "כל תלמיד חכם שאין תוכו ככרו אינו תלמיד חכם".

"וצפית אתו זהב טהור מבית ומחוץ תצפנו" (שמות כה' יא)

עניין צפוי הארון מוזכר בכתוב פעמיים, "וצפית" "תצפנו", מבאר ה"כלי יקר" שהטעם כדי להבדיל בין הצפוי הפנימי לבין הצפוי החיצוני. בתחילה נאמר "וצפית אותו זהב טהור מבית" ואחר כך נאמר "ומחוץ תצפנו" והכתוב לא מזכיר שגם הצפוי החיצוני הוא "זהב טהור" למרות שללא ספק היה הכל מזהב טהור מכל מקום לא מציין זאת הכתוב בפירוש משום שדרכו של כל אומן היא להדר את הכלי מבחוץ יותר ממה שהוא מהדר אותו בפנים משום שזה הצד שרואים לכן הוצרך הכתוב להזכיר שהצפוי היה "זהב טהור" רק בצפוי הפנימי אבל בנוגע לצפוי החיצוני אין צורך להזכיר שהצפוי היה גם כן "זהב טהור" כי ניתן להבין זאת ב"קל וחומר". ומביא תרוץ אחר, על דרך המוסר, שהכתוב לא הזכיר שהצפוי החיצוני היה "זהב טהור" כדי ללמדנו שכל מה שהאדם עושה על מנת להדר את עצמו בעיני הא-להים הוא ודאי טהור בהחלט אבל כאשר אדם מראה כלפי חוץ כמה הוא טהור, אין זה טהור באופן מוחלט כי יתכן והוא עושה כן מפני הרואים אבל לכו בל נכון עם ה'.

"ואל הארון תתן את העדות אשר אתן אליך" (שמות כה' כא)

מדוע מציין כאן הכתוב, כבר בזמן הציווי שמטרת בניית הארון היא כדי להניח בו את הלוחות? מבאר ה"משך חכמה" שאת כל הכלים שעשו במשכן עשו גם במקדש השני חוץ מאשר את הארון, וזאת משום שהלוחות נגזזו (יומא נב:.) ואם אין לוחות אין צורך בארון. לכן אומר כאן הכתוב "ואל הארון תתן את העדות" לומר לנו שאינו נקרא ארון עד שיתן בו העדות, וכיון שבמקדש השני לא היו לוחות לא היה צורך בארון.

"מקשה תיעשה הבגורה ירכה וקנה" (שמות כה' לא)

אמרו חז"ל "שלשה דברים נתקשה משה רבינו עליו השלום, שרצים, ומנורה, וקידוש החודש" (מנחות כט' א). אומר ה"נעם אלימלך" ששלושה דברים אלו מרמזים על שלש הדברים שחייב האדם להתנהג לפיהם: א. לחשוב על רוממות הא-ל יתברך ועל שפלות עצמו, ועליו לעשות זאת בכל יום וצריך להיות "הצנע לכת" בסתר ולא בגלוי, וזהו הרמז ב"שרצים", כדרך שאמר התנא (אבות ג' א) "ולאן אתה הולך למקום עפר רמה ותולעה", זוהי שפלות האדם. "מנורה", מרמז על רוממות הא-ל, כנ"ל. וקידוש החודש, מרמז שצריך האדם לקדש את עצמו במחשבות הנזכרות לעיל. וזהו שאמרו חז"ל "נתקשה משה", שלשון "נתקשה" הוא מלשון "מקשה תעשה" (שמות כה' לא), שהכוונה לחתיכה אחת, וזה קשה מאוד לצמצם את הדבר ביחידות עד שנראה אליו הקב"ה מתוך האש, כלומר שעם האש והתלהבות והבהירות שיתלהב לעבודתו יתברך תוכל לפעול הכל, כמאמר חז"ל "הבא לטהר מסייעין לו".

"ועשית כלאות תכלת" (שמות כו' ד)

"תכלת דומה לים וים דומה לרקיע ורקיע דומה לכסא הכבוד" (סוטה יז).

מסביר רבי לוי יצחק מברדיצ'ב ב"קדושת לוי", שכאשר אדם מעוניין לבנות בנין, בתחילה הוא במחשבתו של הבונה, ואחר כך ישנה התפשטות של הבניין כיצד לבנות אותו, אחר כך מגיע השלב של בניית הבניין ולבסוף נכרת תכלית הבניין, לאיזו מטרה נבנה ומי ידור בו. יוצא יש כאן ארבע בחינות. א. המחשבה, ב. התפשטות המחשבה, ג. עשייה, ד. תכלית העשייה. וכשהמחשבה מתגלית בעשייה, הרי שהאדם הדר בבניין הוא תכלית העשייה והוא מלא כל טוב. כך נהג הבורא יתברך בבריאת העולם, בתחילה עלה במחשבה לברוא את העולם והיה זה רק בשביל ישראל, יוצא שישראל הם תכלית העשייה. וכשהמחשבה מתגלית אז ישראל הם מלאים כל טוב, ועל הבחינה הזאת יעשה כל הניסים לישראל. וכשהמחשבה הזו מתגלית, אז כל ארבע הבחינות הם בייחוד גמור. וזה מה שמרמז הכתוב: "תכלת", כלומר תכלת דומה ל"ים" שהוא עולם העשייה, ו"ים" שהוא עשייה דומה ל"רקיע" שהוא התפשטות, על שם "לרוקע הארץ על המים" (תהלים קלו' ו) ו"רקיע" דומה לכסא הכבוד, וזהו המחשבה. ועל ארבע בחינות אלו רומז שם הוי"ה ברוך הוא ושם אדנ"י, כי הוי"ד וה"א מרמזים על המחשבה, והוא"ו מרמז על התפשטות, וה"א אחרונה רומז על העשייה אשר ממנו נעשים כל העולמות, ושם של אדנ"י הוא הרמז על תכלית העשייה.

לרפואת כל חולי עמו ישראל ובכללם: אליהו בן חמו בר אסתר

הארות והערות ניתן להפנות לטלפון: 052-3268315 או בדוא"ל: Yossef.Benhamo@gmail.com

גמ"ח "יד יצחק": מבחר תפילין רש"י (ספרדי, אשכנזי, איטרי) גמ"ח "בית יצחק": ספרים ל"חנוכת בית" ו"ברית יצחק"

חברת הבקשות "מאיר השחר": לימוד פיוטים ובקשות נוסח מרוקו בהדרכת ע"ה יוסף בן חמו

מדרשת "ויזרע יצחק": שיעור "דף יומי" בהדרכת ע"ה יוסף בן חמו בית כנסת "שבת אחים" נוה גן פ"ת 30-21:30

לבירור פרטים ולהשאלה - טלפון: 052-3268315